

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaeigt.dk>

SKIENS OFF. HØIERE ALMENSKOLE

BERETNING

FOR

SKOLEAARENE 1907—08, 1908—09, 1909—10

VED

SKOLENS REKTOR

SKIEN

RASMUSSEN & AARHUS' BOKTRYKKERI

1910

SKIENS OFF. HØIERE ALMENSKOLE

BERETNING

FOR

SKOLEAARENE 1907—08, 1908—09, 1909—10

VED

SKOLENS REKTOR

SKIEN

RASMUSSEN & AARHUS' BOKTRYKKERI

1910

Beretning for skoleaarene 1907—10.

I. Forstanderskapet.

Forstanderskapet har, foruten av *rektor*, som er selvskrevet medlem, bestaat av følgende:

Politimester *L. Christophersen*, opnævnt av overstyret (siden 25/4 00).

Tilsynsmand *L. Siljan*, valgt av bystyret (første gang 24/11 98).

Lærerinde *T. Tørresen*, valgt av bystyret (første gang 26/11 02).

O.r.saksører *S. B. Paulsen*, valgt av bystyret (første gang 26/11 02). Hr. Paulsen uttraadte av forstanderskapet ved utgangen av aaret 1909. I hans sted valgtes

Arbeider *Tron Andersen*, fra 1. jan. 1910.

Formand og næstformand har været rektor og politimester Christophersen.

II. Lærerpersonalet.

Johanssen, Far Christian, rektor, f. 1841, cand. philol. 1864, kst. 1900; rektor Johanssen tok avsked fra skolen 1ste oktober 1909.

Gundersen, Bertrand, rektor, f. 1854, cand. mag. 1881, kst. 1/10 1909.

Schjøtt, Stener Johannes Stenersen, overlærer, f. 1844, cand. philol. 1870, utnævnt 1892; fra 1/7 1899 tjenstfri som ho-

- vedredaktør ved utarbeidelsen av en dansk-norsk ordbok; ved utgangen av skoleaaret 1907—08 tok hr. Schjøtt avsked som overlærer ved skolen).
- Schneider, Johan Andreas*, overlærer, f. 1847, cand. philol. 1873, kst. 1900.
- Blom, Christopher Helen*, overlærer, f. 1855, cand. mag. 1882 (sprogl.-hist. gruppe I og II), kst. 1904.
- Alexander, Anton*, overlærer, f. 1870, cand. real. 1892 (matem.-naturvid. lærereksamen gruppe I og III), kst. 1907.
- Skaaden, Johannes*, overlærer, f. 1857, cand. mag. 1883 (sprogl.-hist. lærereks. gruppe I og IV), kst. 1909.
- Hanssen, Jonas*, adjunkt, f. 1843, cand. philol. 1870, utnævnt 1876. Hr. Hanssen, hvis timer hele skoleaaret 1909—10 besørgegedes ved vikarer, tok ved skoleaarets utgang avsked som adjunkt.
- Scharffenberg, Chr. F. W.*, adjunkt, f. 1856, cand. theolog. 1880, kst. 1900.
- Eliassen, Anton Gotfred*, adjunkt, f. 1853, cand. philos. 1873, kst. 1900.
- Hoel, Carl Olav*, adjunkt, f. 1874, cand. real. 1897 (matem.-naturvid. lærereksamen gruppe I og III), kst. 1901. Ved utgangen av skoleaaret 1909—10 tok hr. Hoel avsked som adjunkt ved skolen for at gaa over i samme stilling ved den komm. 3-aarige middelskole i Kristiania.
- Borchsenius, James*, adjunkt, f. 1870, cand. mag. 1894 (sprogl.-hist. gruppe II og IV), kst. 1902.
- Moe, Benjamin Albert*, adjunkt, f. 1864, cand. mag. 1892 (sprogl.-hist. gruppe I og IV), kst. 1903.
- Zernin, Walter Richard*, adjunkt, f. 1873, cand. mag. 1900 (sprogl.-hist. gruppe III og IV), midlert. kst. 1905, fast kst. fra 1908.
- Thor, Sig*, dr., adjunkt, f. 1856, cand. theolog. 1881, cand. real. 1889, dr. phil. 1904, kst. 1905.
- Bjørneng, Gudrun*, lærerinde, f. 1869, latinartium 1888, ansat 1900.

Holmboe, Louise Therese, lærerinde, f. 1871, lærerindeeksamen ved Olaf Bergs skole 1894 og 1895, ansat 1901.

Nielsen, Finn Harald, major i landstormen, f. 1851, timelærer i gymnastik fra 1885, fra 1889 tillike i tegning.

Hoel, Christian, lærer ved Skiens folkeskole, f. 1864, timelærer i sløid fra 1898.

Torgersen, Peter, snekkermester, f. 1859, assistent i sløid fra 1902.

Heuch, Laurits Thrap, hjælpeprest i Gjerpen, f. 1876, cand. theol. 1900, timelærer i religion 1907—09.

Castberg, Aage, kaptein, f. 1874, officer 98, midlert. lærer fra 1906 til utgangen av skoleaar 1908—09.

Nielsen, Dora, hjælpelærerinde i haandarbeide fra 1906 til utgangen av skoleaaret 1907—08.

Som skolelæge har en av bylægerne, dr. *Gaathaug*, fungert fra 1907.

Skolens kasserer er overlærer *Blom* (fra 1907).

Vaktmester er *Hans Engebretsen*, f. 1856, ansat 1898.

Under læreres sykdomsforsald eller fravær av andre grunde er timerne besørget, dels av kolleger, dels av vikarer (kapt. *Castberg* og løitnant *Keim* for overlærer *Alexander* fra aug. til novbr. 1907; premierløitnant *V. Qvisling*, pastor *Heuch*, frk. *Cecilie Blom* og en kortere tid kapt. *Castberg* for overlærer *Schneider* som hele skoleaaret 1908—09 paa grund av sykdom var fritat for alle eller endel av sine timer; cand. mag. *Ruge* fra aug. til midten av oktober for adjunkt *Zernin* under hans fravær paa stipendiereise; adjunkt *Hanssen* var fraværende hele skoleaaret 1909—10; hans timer besørgedes væsentlig av frk. *Nanna Hanssen*; overlærer *Alexander* var fraværende paa stipendiereise fra januar 1910 til midten av april; som hans vikar fungerte cand. real *S. Holm*; under rektor Johanssens sykdom april—juni 1909 læstes hans timer dels av kolleger, dels av frk. *S. Johanssen* og som rektor fungerte til sine tider overlærer *Alexander*, likesom hr. *Alexander*

var kst. som rektor fra 15. septbr. 1909, da rektor Johanssen forlot skolen, og til iste novbr., da rektor *Gundersen* overtok sin stilling).

Høsten 1909 tok rektor *Johanssen* avsked fra sin stilling ved Skiens skole, som han hadde styret i 9 aar. Den sykelighet, som nødte ham dertil, yttrede sig allerede et par aar tidligere, idet hans embede ved slutningen av skoleaaret 1906—07 besørgedes ved konstitution, og under eksamen 1909 var det samme tilfældet; den engang saa arbeidsdygtige og til det sidste for arbeidet livlig interesserte skolemand maatte give avkald paa at fortsætte sit livs kjæreste gjerning.

Det var, saaledes som det i lærerkollegiets nedensfor avtrykte adresse fremhæves, et langt og betydningsfuldt arbeide, som herved avsluttedes. I over 40 aar hadde Johanssen da paa forskjellig vis været optaget med skolegjerningen; interessen for den laa ham i blodet og var en arv fra faderen, som var lærer og kirkesanger ved domkirken i Trondhjem og ved hvis privatskole Johanssen debuterte som lærer og medbestyrer 1864—65. Født i Trondhjem 16/6 1841, elev av Trondhjems katedralskole (student 1857), var Johanssen utdannet i den gamle latinskole; hans første skoledage her faldt i rektor Fr. M. Bugges sidste aar, og indflydelsen fra denne bekjendte klassiske filolog og skolemand (og hans eftersølger Carl Müller) har vistnok medvirket til at bestemme retningen av Johanssens interesse og studier. Han delte sig i en aar-række mellem skolen og universitetet, blev stipendiatur i latin og studerte i Bonn under Bücheler og Bernays, holdt forelæsninger og besørgede i flere aar en del av gamle professor Auberts embedsforretninger; men fra 1875 tilhørte han helt den højere skole, i 18 aar som bestyrer av skolen i Fredriksstad, derefter som ekspeditionschef i kirkedepartementet og tilsidst som rektor ved Skiens skole.

I løpet av denne tid undergikk den høiere skole store forandringer, og det faldt i Johanssens lod, først som ekspeditionschef, derefter som rektor at lede og indarbeide disse forandringer. Overgangen til den skikkelse arbeidet ved Skiens skole nu har, vil for de ældre av skolens lærere være knyttet til mindet om Johanssens rektortid. I dennes første år avvikledes de sidste rester av den gamle latinskole, med saatallige klasser, særlig i gymnasiet; da han nedlagde styret, var elevantallet fordoblet og gymnasiet i sin nye skikkelse i fuld gang, først som realgymnasium, derefter med begge linjer.

Til at utføre dette arbeide var Johanssen i flere henseender særlig godt rustet. Han har aldri været nogen en-sidig klassisk filolog; i studiearene hørte han med stor interesse Keyser og Rygh og bevaret bestandig denne kjærlighet til fædrelandets historie og sprog; av nyere sprog hadde han især lagt sig etter tysk. I en overgangstid, hvor det gjaldt at indsforlive såa meget nyt og samtidig bevare det værdifuldeste av det gamle, var han med sine sikre og vidstrakte kundskaper og sin i departementsvirksomheten opøvede administrative indsigt en god støtte for kolleger og skole.

Ved Johanssens avreise gav hans kolleger uttryk for denne erkjendelse ved at anskaffe hans portræt til ophængning i læseværelset og ved overrækkelse av nedenstaende adresse :

Undertegnede kolleger ved Skiens off. høiere skole bringer Dem herved en fælles tak og vore bedste ønsker for Dem og Deres i anledning av Deres fratræden som skolens bestyrer.

Deres avsked fra Skiens skole er tillike avslutningen paa Deres virksomhet i den høiere skoles tjeneste. Vi vet alle, at det er en lang og anstrengende arbeidsdag De nu kan se tilbake paa; kanskje den vanskeligste og betydningsfuldeste del derav er den aarrække, hvori De har været vor fører ved

denne skole. Det saldt i Deres lod at indforlive i skolens gjerning saa meget nyt og uprøvet, og vi som har delt byrden med Dem føler og forstaar, hvor tungr arbeidet ofte maa ha hvilet paa Dem som skolens chef i disse vanskelige aar. Saa meget større opfordring har vi til at takke Dem for Deres indsigtfulde og omhyggelige ledelse, Deres altid vaakne paapasselighet og interesse, og overhovedet for alt hvad der er tilflydt os fra Deres lærdom og omsorg i stort og smaat, offentlig og privat.

Meningsforskjel og brytninger har ikke kunnet undgaaes i en tid med saa mange forandringer; men vi tror at glæde Dem, den gamle latiner, ved at si om Dem, som det blev sagt om en romersk stormand: »Ex iracundia nihil supererat.« Naar slaget var endt, var alting glemt, og vi takker Dem for al den hygge og venlighet, der har fulgt Deres færd og skaffet os feststunder mellem strævet, baade under det daglige samvær og i Deres gjestfrie hus.

Det er septembersolen som lyser over Deres avsked fra os. Vi ønsker og haaper, at Deres livsaften maa blive som en klar og mild september med dens fred og glæde i en rik og velsortjent høst af gode minder efter det flittige dagverk. Idet vi beklager, at Deres helbred ikke tillater os at samles med Dem til en festlig avsked, utbedrer vi os Deres samtykke til at anbringe Deres billede blandt de fortjente skolemænd, hvis portrætter pryder vor skoles lærerværelse, som et synligt tegn paa vor agtelse, deltagelse og hengivenhet.

Skien 10/9 1909.

J. A. Schneider. Chr. H. Blom. Anton Alexander.

Jonas Hanssen. W. Scharffenberg. A. Eliassen. O. Hoel.

J. Borchsenius. Albert Moc. W. Zernin. Sig Thor.

G. Bjørneng. Louise Holmboe. F. Nielsen. Chr. Hoel.

P. Torgersen. Castberg. L. Heuch.

Efter et aars permission paa grund av sykdom fratraadte ogsaa adjunkt *Jonas Hanssen* ved utgangen av skoleaaret 1909—10. Hanssen er født i Skien 5/11 1843, blev student fra Skiens skole 1862, filologisk kandidat (med laud) 1870, klasselærer ved skolen 1871, adjunkt 1876. Fra regnet 2 aars vikariat paa Tromsø i studie-aarene (1865—67) har Hanssen altsaa den hele tid som lærer været knyttet til sin fødebys lærde skole og repræsenterede dens levende tradition helt fra 50erne. Blandt andet har han leveret den eneste eksisterende større tegning av skolen i dens ældste skikkelse (før ombygningen i 1854) og var den man stadig tyede til, hvor det gjaldt at faa et personlig vidnesbyrd om skolen og dens forhold i ældre tid.

Hanssen var filolog av den gamle skole, underviste i latin og græsk, norsk, tysk og historie. Det sidstnævnte var vistnok hans yndlingsfag; støttet av en usedvanlig hukommelse hadde han ikke alene dyrket faget som skolefag, men ogsaa drevet specialstudier, særlig av sin fødebys mørkantile historie, eiendomsforhold i gamle dage m. m. Ved flere anledninger, hvor det gjaldt retslige avgjørelser paa historisk bakgrund, har hans sakkynndighet i den retning været påkaldt. Som lærer var han original og konstruktiv, gik gjerne sine egne veie og forfulgte med stor energi sit maal, særlig hvor det gjaldt at bibringe grundig grammatiske indsigt. Slægt efter slægt av elever takker ham for det.

Blandt Hanssens mangeartede evner var en stor lethet i at uttrykke sine tanker skriftlig og mundtlig, ogsaa i versform. I et skoleprogram fra 1872 har han leveret oversættelse av et parti av Gøthes »Faust«, og til landsutstillingen i Skien 1891 forfattet han den ved aapningen avsungne kantate. Av hans historiske arbeider kan nævnes en række brochurer om eiendomsforholdene i Skiensvasdraget og en bok om Egelands jernverk. I en aarrække redigerte han »Bratsberg Amtstidende« og var stadig paafærde med sin pen, hvor det gjaldt fødebyens forhold og interesser.

III. Elevernes antal m. m.

a. Elevernes antal.

	April 1908			April 1909			April 1910		
	Gutter	Piker	Sum	Gutter	Piker	Sum	Gutter	Piker	Sum
Midsk. kl. I a	13	11	24	13	7	20	14	7	21
— - I b	10	11	21	11	11	22	14	11	25
— - II a	13	7	20	14	11	25	14	5	19
— - II b	9	13	22	9	12	21	11	11	22
— - III a	10	15	25	11	8	19	13	9	22
— - III b	12	11	23	10	12	22	8	10	18
— - IV a	12	11	23	9	13	22	11	10	21
— - IV b	14	4	18	13	10	23	10	11	21
Sum	93	83	176	90	84	174	95	74	169
Gymnasiet I	8	13	21	16	5	21	14	11	25
— 2 a	9	2	11	7	—	7	8	2	10
— 2 b	3	3	6	—	8	8	4	3	7
— 3 a	8	1	9	9	—	9	4	—	4
— 3 b	4	6	10	3	4	7	2	9	11
Sum	32	25	57	35	17	52	32	25	57
Samlet antal	125	108	233	125	101	226	127	99	226

Alle 4 klasser i middelskolen var i alle 3 aar delt i 2 parallele avdelinger.

b. Elevernes gjennemsnitsalder i skoleaaret 1907—08.

Middelskolen kl. I b . . . 11 aar 9 m.

— - I a . . . 11 . . 9 .

— - II b . . . 13 . . 7 .

— - II a . . . 12 . . 9 .

— - III b . . . 14 . . .

— - III a . . . 13 . . 11 .

1910]

Elevernes antal m. m.

II

Middelskolen kl. IV b . . .	15	aar 2 m.	
-- - IV a . . .	14	- 11	-
Gymnasiet - 1 . . .	16	- 2	-
-- - 2 . . .	16	- 8	-
-- - 3 . . .	18	- 8	-

Elevernes hjemstavn.

Av 233 vaaren 1908 hadde 68 hjemme utenfor byen

- 226 --- 1909 -	68	---	-	---
- 226 — 1910 -	66	---	-	—

Fra Gjerpen var i de 3 aar 38—37—35

- Solum - - - -	14	- 10	- 9
- Porsgrund - - - -	5	- 8	- 10

IV. Fagfordeling.

1907—08.

Rektor : Tysk 2 g., 3 g., III b.
Hist. 1 g., II a.

16 timer

1908—09.

Tysk 1 g., 3 g., IV b.
Hist. 2 g.

16 timer

1909—10.

Tysk 3 g., 1 g.
Hist. 3 g., II b.

13 timer

Schneider : Norsk 2 g., II b., IV a.
Tysk II b.
Hist II b., IV a.

$24\frac{1}{2}$ time.

Norsk 3 g., I a, III b.
Tysk I a.
Hist 1 g., III b.

$25\frac{1}{2}$ time

Norsk 1 g., III a, IV b.
Tysk II a.
Hist. 1 g., II a, IV b.

25 timer

Blom : Norsk 3 g., III b., IV b.
Tysk 1 g.
Engelsk III b., IV b.

25 timer

Norsk 1 g., IV b.
Engelsk 2 g. a, 3 g. a, II a,
IV b.
Hist. II a.

$25\frac{1}{2}$ time

Norsk 2 g., I a.
Tysk 1 a.
Engelsk 3 g. a, III a.

24 timer

Alexander : Matem. I b, III indskr.
Geogr. I b, III a.

Matem. I g., II b., III indskr.
Naturf. 2 g., 3 g., III a.

Matem. 2 g. a, 2 g. b, III b.
Naturf. IV a.

	Naturf. I g., 2 g., II a, IV b.	Geogr. 2 g., II b, IV a.	Geogr. 2 g., 3 g., III b.
Tegn. 2 g.	Tegning 3 g.	Tegn. 2 g. a.	
25 timer	26 timer	25 timer	
<i>Hanssen :</i>			
Norsk I b, III a.	Norsk II b, IV a.	Norsk III b.	
Tysk I b, III a.	Tysk II b, IV a.	Tysk III b.	
Hist. III a, IV b.	Hist. II b, III a, IV a.	Hist. III a, III b, IV a.	
$25\frac{1}{2}$ time	$25\frac{1}{2}$ time	$23\frac{1}{2}$ time	
<i>Skaaden :</i>			
		Norsk I b.	
		Engelsk 2 g. a, 2 g. b, III b.	
		Fransk 2 g..	
		Geogr. I b.	
		$25\frac{1}{2}$ timer	
<i>Scharffenberg :</i>	Relig. 3 g., I a, II b, III a, IV b.	Relig. I g., I b, II a, III b, IV a.	Relig. I g., 2 g., 3 g., I a, II b, III a, IV a, VI b.
Norsk I a.	Norsk II a,	Norsk II a.	
Tysk I a.	Tysk II a,	Tysk III a.	
Engelsk III a.	Engelsk I g., IV a.	Engelsk II a.	
25 timer	26 timer	26 timer	

	1907—08.	1908—09.	1909—10.
<i>Eliassen :</i>	Matem. 3 g., II a, III b, IV indskr. Geogr. 3 g., IV b.	Matem. 2 g. a, 2 g. b, IV b, III a, II a.	Matem. 1 g., 3 g. a, 3 g. b, III a, IV a. Geogr. 1 g.
	25 timer	24 timer	24 timer
<i>Hoel :</i>	Matem. 2 g. a, II b, IV a. Naturf. 2 g., 3 g., III a. Geogr. 2 g., III b. Tegning 3 g.,	Matem. 3 g. a, III b, IV indskr. Naturf. 2 g., 3 g., III b, IV a. Geogr. 3 g., IV b. Tegning 2 g.	Matem. II a, IV b. Naturf. 1 g., 3 g., III a, IV b. Tegning 3 g.
	28 timer	27 timer	25 timer
<i>Borchsenius :</i>	Norsk 1 g. Engelsk 3 g., II a, IV a. Fransk 2 g.	Norsk 2 g., I b. Tysk I b. Engelsk III a. Fransk 3 g.	Norsk 3 g., II b. Tysk II b. Engelsk 1 g., IV a. Geogr. IV b.
	27 timer	25 timer	25 timer
<i>Moe :</i>	Engelsk 1 g., 2 g., II b. Tysk IV b.	Engelsk 2 g. b, 3 g. b, III b. Tysk III b.	Engelsk 3 g. b, II b, IV b. Tysk IV b.

	Fransk 3 g. Hist. III b.	Hist. IV b.	Fransk 1 g.
Zernin:	27 timer	27 timer	26 timer
Norsk II a.	Norsk III a.		Norsk IV a.
Tysk II a, IV a.	Tysk 2 g., III a.		Tysk 3 g., IV a., I b.
	Engelsk II b.		Fransk 3 g.
Fransk 1 g.	Fransk 1 g., 2 g.		Hist. 2 g., IV a.
Hist. 2 g., 3 g.	Hist. 3 g.		
	28 timer	29½ time	25½ time
Thor:	Matem. 1g., 2g. b, IIIa, IVb.	Matem. 3 g. b, I b, IV a.	Matem. I b, II b, IV indskr.
Naturf. I b, III b, IV a.	Naturf. 1 g., I b, II b, IV b.	Naturf. 1g., II a, II b, III b.	
Geogr. 1 g., IV a.	Geogr. I b.	Geogr. II b.	
	27 timer	27 timer	26 timer
Bjørneng:	Naturh. I a, II b,	Naturh. I a, II a.	Naturh. I a, I b.
Regning I a.	Regning I a.	Regning I a.	
Gymn. piker.	Gymn. piker.	Gymn. piker.	
Haandarb. piker.	Haandarb. piker.	Haandarb. piker.	
	26 timer	26 timer	26 timer

	1907—08.	1908—09.	1909—10.
<i>Holmboe:</i>	Relig. I b, II a, III b. Hist. I b. Skrivning I—IV.	Relig. I a, II b, III a. Hist. I a, I b. Geogr. I a. Haandarb. piker. Skrivning I—IV.	Relig. I b, II a, III b. Hist. I a, I b. Haandarb. p. I, II. Skrivning I—IV.
	17 timer	25 timer	24 timer
<i>Nielsen:</i>	Gymn. gutter. Tegn. I—I g. 32 timer	Gymn. g. II—3 g. Tegning I—I g. 32 timer	Gymn. gutter. Tegning I—I g. 34 timer
<i>Castberg:</i>	Hist. I a. Geogr. I a, II a, II b. 9 timer	Geogr. III a, III b. Gymn. g. I. 7 timer	
<i>Henck:</i>	Relig. 1 g., 2 g., IV b = 3 t. Relig. 2 g., 3 g., IV b = 4 t.		
<i>Chr. Hoel med Torgersen som ass.</i>	Sloid I—IV = 8 t.	Sloid I—IV = 8 t.	Sloid I—IV = 8 t.
<i>Hvidsten:</i>	Sang I—3 g., vikar f. Hb. = 8 timer	Sang I—3 g. = 8 timer	Sang I—3 g. = 8 timer
<i>Dora Nielsen:</i>	Hjælpelærerinde i kvindelig haandarb. = 3 t. 1907—08.		

V. Timefordelingen.

	Middelskolen.				Gymnasiet.			
	I	II	III	IV	I	2	2	3
					a	a	b	b
Religion	2	2	2	1	1	1	1	1
Norsk	5	4	3½	3½	4	5	6	4
Tysk	6	5	5	5	3	3	3	3
Engelsk		5	5	5	4	2	7	2
Fransk					4	2	4	2
Historie	3	2	3	3	3	3	5	3
Geografi	2	2	2	2	1	1	1	2
Naturfag	3	2	2	3	4	5	1	5
Regning og matem.	5	5	5	5	4	6	2	6
Tegning	2	2	2	2	2	2		1
Skrivning	2	1	½	½				
Legemsøvelser	g. 3 p. 2	g. 3 p. 2	g. 3 p. 2	g. 4 p. 2	4	4	4	4
Haandgjerning	g. 2 p. 3	g. 2 p. 3	g. 2 p. 3	g. 2 p. 3				
Sang	I	I	I	I	2	2	2	2

a = reallinjen, b = sprogl.-hist. linje, som først oprettedes i 1905.

Alle 4 klasser i middelskolen var i disse 3 aar delt i 2 parallelklasser.

Gutter og piker i IV fik undervisning hver for sig i 1 ukentlig time (sundhetslære).

I gymnastik utgjorde pikerne 3 partier: I a & b, II a & b, III og IV; pikerne i III og IV sammen kun den ene time om uken; gutterne utgjorde 5 partier: I a & b, II a & b, III a & b og IV a & b, 1—3 gymn.

Gymn.s 3 klasser utgjorde 1 parti i sang.

I gymnastik var helt eller for det meste fritat 1907—08 i gymnasiet 1 gut, i middelskolen 5 gutter og 10 piker, i 1908—09 i gymn. 4 gutter, i middelskolen 2 gutter og 14

piker, i 1909—10 i gymn. 2 gutter, i middelskolen 1 gut og 4 piker.

I sang var fritat 1907—08 i gymn. 11, i middelskolen 6, i 1908—09 i gymn. 7, i middelskolen 7, i 1909—10 i gymn. 10, i middelskolen 5.

I religion var helt eller delvis fritat i 1907—08 i gymn. ingen, i middelskolen 4, i 1908—09 i gymn. ingen, i middelskolen 4, i 1909—10 i gymn. ingen, i middelskolen 1.

I andre fag i middelskolen fritat for tysk i 1907—08 10, i 1908—09 8, i 1909—10 6; i engelsk 1907—08 2, i 1908—09 3, i 1909—10 ingen. Indskr. pensum i matematik i 1907—08 5, i 1908—09 15, i 1909—10 7.

VI. Undervisningen.

I skoleaaret 1909—10 er følgende pensa gjennemgaat:

Middelskolen.

Religion.

I m. Efter Vogts bibelhistorie, forkortet av dr. Bang, gjennemgaat det gamle testamente. Katekismen repetert uten Luthers forklaring. Av Klaveness' forklaring læst til 2den artikkel. Salmer nr. 27, 150, 175, 330 (2 vers), 344.

II m. Efter Vogts bibelhistorie, forkortet av dr. Bang, gjennemgaat til Apostlernes gjerninger. Efter Klaveness' forklaring 3die part. Salmer nr. 580, 94, 490 (vers 3—6), 42, 346 (v. 1, 2, 4, 6, 10), 310 (v. 1—3, 7).

III m. Efter Vogts bibelhistorie, forkortet av dr. Bang, gjennemgaat fra Apostlernes gjerninger og boken ut. Av Klaveness' forklaring gjennemgaat 4de og 5te part, og det hele pensum repetert. De i kl. I og II læste salmer

repetert. I tilknytning til 3die bud er kirkeaaret og guds-tjenestens ordning gjennemgaat. Bjergprækenen læst.

IV m. Brun og Casparis kirkehistorie gjennemgaat i sin helhet. Jesu lidelseshistorie efter Markus evangelium. Gjen-nemgaat kirkeaaret og gudstjenestens ordning.

Norsk.

I m. Som regel har der hele aaret igjennem været anvendt: 2 t. om uken til lesning og samtale om det læste samt fremsigelse av digte, 2 t. til grammatik, rettskrivningsreg-ler, analyse, diktat og gjennemgaaelse av skriftl. arbeider, 1 t. til gjenfortælling eller stil paa skolen.

Læsning efter Pauss og Corneliussons læsebok I. I Løkkes lille grammatik læst til adjektivet. I Hougens rettskrivningsregler gjennemgaat §§ 1—16. Skriftl. øvel-ser: diktater, gjenfortællinger og stile i gjennemsnit i gang om uken.

II m. Læsning etter Pauss og Corneliussons læsebok II, en del digte lært utenad. Av Løkkes grammatik læst og repetert fra § 64 til § 98. Hougens rettskrivningsregler fra § 23 til § 40. Skriftlige øvelser: gjenfortælling eller diktat hver uke; av stiler er bl. a. skrevet: Feriebrev fra landet til en ven i byen, Et juletræ fortæller sin hi-storie, En ildebrand, Dronning Dagmars død, Rhinen ved Bingen, Da jeg brak skien, Til byen en eftermiddag, Taledelene regnes op og forklares; Kirkeruinerne paa Bratsberg.

III m. Læsning efter Pauss og Corneliussons læsebok III, med utenadlæsning av enkelte digte. I grammatik læst fra § 76 og boken ut. Repetition av verbet og sætnings-leren. Repetition av forskjellige avsnit i rettskrivningsreg-lerne. Skriftlige øvelser hver anden uke, i regelen lett-tere stile, av og til en gjenfortælling. Av stiler nævnes: En dag av sommerferien, Vor skolebygning og vort klasseværelse, Hvorledes ser et jernbanetog ut, og hvor-

ledes er det indrettet, Skiens jernbanestation, et togs ankomst eller avgang, Den morsomste dag i idrætsuken, Vore naaletrær, deres utseende, utbredelse og nytte, Brudefærdens i Hardanger, Ilden er en god tjener, men en slem herre. Et par gange oversættelse fra tysk.

IV m. Læsning efter Pauss og Lassens læsebok 3die avdeling. Som pensum til middelskoleeksamen lagdes op : Sagaen om Gunlaug Ormstunga og Skalde-Ravn, Kristian den 2dens vise, Holberg : Den politiske kandestøper, Øhlenschläger : Haakon jarls død, Vergeland : Dalvise, Welhaven : Aasgaardsreien, Ibsen : Terje Viken, Bjørnson : Mellem slagene, Lie : Nordfjordhesten, Kielland : Trækfuglene vender hjem. Repetition av de viktigste partier i grammatikken og rettskrivningsreglerne. Skriftlige arbeider i regelen hver 14de dag. Av stiler nævnes : Skiens brygger, Fortæl om Gunlaug og Helga, September i by og bygd, Hvorledes skaffer vi os varme og lys ? Fjorten dages regnveir, Hvilke forandringer fremkalder vinteren hos os i naturens utseende og menneskenes levevis og arbeide ? Fortæl om den nytte vi har av vore skoge, Oversigt over Telemarkens vasdrag, Cromwell og England i hans tid, Kong Sverre i : Mellem slagene.

Tysk.

I m. Knudsen og Kristiansens begynderbok indtil side 75 med repetition av det hele pensum. Skriftlige øvelser : avskrift, bøiningsøvelser og retroversioner.

II m. Knudsen og Kristiansens begynderbok fra § 34 og boken ut. Løkkes grammatik ved Johanssen § 27 til § 85. Skriftlige øvelser : retroversionsstiler, dels .etter boken, dels etter opgivne stiler, diktater og bøiningsøvelser. Westerns øvelser er tildels benyttet.

III m. Læsning efter Bjørsets læsebok I og II. Statarisk er læst : nr. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 25, 26, 27, 29, 40, 44, 45 1 og 2, 47 i Bjørsets læ-

sebok II. Kurzorisk læst ca. 50 sider. Lækkes grammatik ved Johanssen § 94 til 155 med repetition av formlæren. Stiler efter retroversionsøvelser i Bjørset I, Kristiansens stiløvelser og tillæg til denne; i sidste halvaar er der hveranden uke anvendt 2 sammenhængende timer til stil.

IV m. Læsning efter Bjørsets læsebok III, hvorav 30 sider statarisk. Som eksamenspensum lagdes op: Bjørset I 43, 50, 55, 56, Bjørset II nr. 2, 3, 4, 7, 8, 11 14, 15, 16, 26, 34, 45 1 og 2, 5, og 6, 47, Bjørset III nr. 1, 2, 3, 5, 6, 9, 26, 38, 40. I Lækkes grammatik Johanssen læst fra § 122 og boken ut med repetition av syntaxen og utvalgte stykker av formlæren. Skriftlige øvelser i 2 sammenhængende timer ukentlig, hovedsagelig efter Kristiansens stiløvelser.

Engelsk.

II m. Av Brekkes lærebok for begyndere læst og repetert til pag. 67 (Rich Peter the Pedlar) og av »tillægget« side 75—83.

Skriftlige øvelser i tilknytning til læsestoffet, diktat, besvarelse av opstillede spørgsmaal, kort gjengivelse av de letteste smaastykker og retroversionsøvelser til nr. 25. Gjennemgaat grammatiken.

III m. I Brekkes begynderbok Rich Peter the Pedlar. I Ny eng. læsebok nr. 1—10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 23, 26, 29, 31 (1—3, 7—8), 32, 35, 41.

I Knaps (lille) gramm. til pronomener. I begynderboken er retroversionsøvelserne dels mundtlig, dels skriftlig repetert. Forøvrig hver uke dels skriftlige gjengivelser av de læste stykker, dels gjenfortællinger efter Holmboe og Eitrem; av og til en stil.

IV m. Av Brekkes læsebok repetert det statariske pensum for klasse III ($30\frac{3}{4}$ side) og begynderbokens grammatik. Av samme læsebok læst statarisk nr. 35, 41, 43, 44, 47

50, 51, 59, 62, 65 (30 sider), desuten kurSORISK OG EXTEMPORE 70 sider. Repetert det hele statariske pensum. Læst og repetert Knaps grammatik. Hver uke gjenfortælling, væsentlig efter Eitrems opgavesamling, og diktater dels av kjendte, dels av ukjendte stykker. (24 gjenfortællinger og 5 stiler.)

Historie.

- I m. Av Ræders historie for middelskolen læst og repetert: Fra begyndelsen til »Tiden fra 843 til omtrent 1300«. Ræders Historien i fortællinger og andre bøker er i stor utstrækning benyttet til utfyldning.
- II m. Av Ræders lærebok læst og repetert fra »Tiden fra 843 til omtrent 1300« til »Den nyere tid«. Utfyldning som i I.
- III m. Av Ræders historie fra »Den nyere tid« til »Den hellige alliance« (side 120 til s. 247).
- IV m. Fra »Nordens historie under den franske revolution« og boken ut. Repetition av det hele pensum.

Geografi.

- I m. Efter en kort indledning til geografien gjennemgaat og repetert de skandinaviske lande og Rusland efter Horns lærebok. Karttegning.
- II m. Horns lærebok: fra Rusland og ut Europa. Karttegning.
- III m. Gjennemgaat og repetert (efter Horns lærebok) de fremmede verdensdeler samt fysisk, matematisk og politisk geografi. Karttegning.
- IV m. Horns geografi læst i sin helhet og repetert.

Naturfag.

- I m. Gjennemgaat enkelte plante- og dyretyper. Beskrivelse især av levende planter; ekskursioner naar aarstidens tillot det. Efter Sørensens zoologi lært hvirveldyr.

Efter Sørensens botanik gjennemgaat de viktigste

blomsterplanters familier. Begyndt anlæg av herbarium.

II m. Zoologi: Gjennemgaat og repetert alle hvirvelløse dyrklasser.

Botanik: Gjennemgaat og repetert de viktigste plantefamilier. Herbarium utvidet. Ekskursioner for at gjøre bekjendtskap med dyr og planter ute i naturen.

III m. Zoologi: Repetert pensumet.

Botanik: repetert pensumet. Fuldendt herbariet. Enkelte ekskursioner.

Fysik: lyd-, lys- og varmelæren efter Henrichsens fysik og ved eksperimenter; lidt kemi ved eksperimenter.

IV m. Fysik: efter Henrichsens fysik og eksperimenter gjennemgaat resten av fysiken og repetert.

Mennesket og sundhetslære: efter Sig Thors lærebok gjennemgaat og repetert pensumet.

Regning og matematik.

I m. Regning (5 t. i 1ste halvaar og 4 t. i 2det): brøk- og decimalregning efter Foyn og Juels regnebok 1ste og begyndelsen av 2det hefte. Opgaver til regnskapsførsel.

Forberedende geom. øvelser (1 t. i 1ste og 2 t. i 2det halvaar) efter Eliassens hefte I og II.

II m. Regning (3 t. i 1ste og 1 t. i 2det halvaar): fortsatte øvelser i brøk- og decimalregning; flate- og rumberegninger, reduktion til enheten (enkelte og sammensatte opgaver); procentregning, (F. og J.s regnebok 2det hefte). Regnskapsførsel.

Geometri (1 t. i 1ste og 2 t. i 2det halvaar): Bonnevies og Eliassens lærebok til rette linjers deling i likestore dele.

Aritmetik (1 t. i 1ste og 2 t. i 2det halvaar): Bonnevies og Eliassen lærebok til division.

III m. Regning (1 t.): procent- og renteregning efter Ole Johannesens regnebok 3die hefte. Blandede opgaver,

Geometri (2 t.): B. og E.s lærebok til 3die bok.

Aritmetik (2 t.): B. og E.s lærebok til 3die bok.

IV m. Regning (1 à 2 t.): diskonto-, delings- og blandingsregning; blandede opgaver (Ole Johannesens regnebok 3die hefte). Regnskapsførsel. Flate- og rumberegning.

Geometri (ca. 2 t.): B. og E.s lærebok til ende. Repetition.

Aritmetik (ca. 2 t.): B. og E.s lærebok til ende. Repetition.

Skrivning.

I m. Thorsen og Wangs 1ste, 2det og 3die hefte. Ovelsesbok ved siden. Til hver time skrevet hjemme.

II m. Thorsen og Wangs 3die og 4de hefte. Til hver time skrevet hjemme.

III m. Thorsen og Wangs 4de og 5te hefte. Hver time diktat (12 trykte linjer diktert paa 12 minuter). Skrevet hjemme til hver time.

IV m. Thorsen og Wangs 5te hefte. Hver time diktat (12 trykte linjer diktert paa 12 minuter). De sidste timer av skoleaaret benyttet til renskrivning av regnskapsbøkerne.

Tegning.

I m. Lette flateornamenter, enkle stiliserte blomster og blade samt efter smaa gjenstande som nøkler, knive, blækhus o. s. v. Tegninger skravert med kridtfarve.

II m. Efter Petersens, Hertles og Häuselmanns plancher samt etter lette gjenstande, tildels farvelagt med vandfarve. Perspektivtegning paabegyndt.

III m. Perspektivtegning. Træklodser tegnet i forskjellige sammenstillinger og bruksgjenstande.

IV m. Grupper av træklodser og almindelig bruksgjenstande, skyggelagt.

Gymnastik.

Gutter:

- I m.* Bentzens tabel IV—VIII.
II m. do. do. VII—XIII.
III m. do. do. XI—XVII.
IV m. do. do. XI—XVIII.

Lek som regel anvendt hver time. Svømmebevægelser indøvet. Under eksamen er timerne fornemlig anvendt til stavsprang, længdesprang og fotballspil.
III m. Skytning med reducert ammunition, 30 skud pr. elev.
IV m. Skytning med 4 gr. ammunition paa skytterlagets bane. Kapskytning om Frølichs præmie, hvori 7 elever deltok.

Piker:

- I m.* Bentzens tabel IV, 1—VI, 2. Vaar og høst ballspil ute.
II m. do. do. V, 1—VII, 4. do. do.
III & IV. do. do. VI, 1—VIII, 2, do. do.

Haandarbeide.

Gutter:

Undervisningen har likesom i tidligere aar været drejet væsentlig i tilknytning til Kjenneruds modelrække. Følgende arbeidsmaater er gjennemgaat:

- I m.* Indfælding og sammenfælding 6 trin. Følgende numre er utført: 70 og 72.
II m. Sammenfælding og grading. 6—7 trin. Følgende numre er utført: 77, 80, 84.
III m. Grading, fuging, gering og tapning. 7—8 trin. Følgende numre er utført: 84, 90, 91, 99.
IV m. Gering, tapning, sinking. 7—9 trin. Nr. 90, 91, 96, 99, 103, 105, 107, 109, 111 er arbeidet. 96, 103, 107 og 111 kun av de dygtigste. Desuten har 2 elever arbeidet stor reisekuffert.

P i k e r :

- I m.* Et litet forklæ med linning og rynker klippet og syet. Strikket en hæl av hvitt bomuldsgarn og strikket en strømpe.
- II m.* Tegnet og klippet mønster til benklær; klippet og syet et par benklær. Strømpestrikning efter beregning.
- III m.* Øvelseslap med knaphul, baand, hægter o. s. v. Lapping og stopning. En bluse. Strømpestrikning etter beregning.
- IV m.* En liten skjorte tegnet, klippet og syet. Repetert knaphul og nogle andre vanskeligere øvelser. Strømpestrikning etter beregning.
-

Gymnasiet.

Religion.

- 1 g.* Ved foredrag gjennemgaat indholdet av det gamle testamentes skrifter, dets inddeling og samling, særlig omtalt den hebraiske poesi og de profetiske skrifter.
Gjennemgaat de fastsatte salmer og kapitler av de profetiske skrifter.
Hovedtrækkene av kirkens historie i oldtiden og middelalderen er gjennemgaat i foredrag.
- 2 g.* Av kirkens historie gjennemgaat i foredrag fra det 4de aarhundrede til nutiden med særligt hensyn til den norske kirke.
Gjennemgaat indledning til det nye testamente, særlig omhandlet Johannes evangelium og paabegyndt gjennemgaaelsen av evangeliet.
- 3 g.* Gjennemgaat Johannes evangelium kap. II, XI, XIII—

XVIII. Gjennemgaat indledning til brevene og læst Rom. kap. I, 1—18, III, V—VIII, I Petr. og av Johs. aabenbaring gjennemgaat kap. XXI, 1—8, XXII.

I tilknytning til Jensen: Kristenlæren gjennemgaat den kristne tros- og sedelære.

Norsk.

1 g. Knudsens læsebok I--II i utvalg, med benyttelse av de biografiske og litteraturhistoriske opplysninger. Oplæsning og gjengivelse etter hjemmeforberedelse. Fyldigere skildringer meddelt efter H. Jægers litt.-historie og andre verker; hovedvægten er lagt paa det biografiske stof og forklaringen av de læste stykker. Litt analyse og sætningslære. Landsmaalets formlære gjennemgaat efter Eskeland.

Skriftlige arbeider:

1. Hvad har du set av verden utenfor dit hjemsted?
2. Skien skildret i et brev til en utenbys-boende. 3 og
4. Oversættelse fra tysk. 5. Beskrivelse av en off. bygning (etter eget valg). 6. De viktigste havstrømme og deres klimatiske betydning (tentamen). 7. Jernbaners fortrin og mangler. 8. Hvorledes er vort land stillet med hensyn til jernbaner? 9. Perserkrigene, deres aarsak, virkning og nærmeste følger (extemp). 10 og 11. Oversættelse fra tysk. 12. Tilbakeblik paa skoleaaret. 13—17. Landsmaalsdiktater. 18. Attforteljing. 19. I hvilke henseender kan Norge siges at være begunstiget av naturen? (eksamensstil).
- 2 g. Av D. F. Knudsens utvalg av norsk litteratur for gymnasiet læst i II (for 1 g.) omtr. 30 sider landsmaal. Av Pauss og Lassens læsebok IV, 2 og Hulda Garborgs norske folkevisor I og II læst en hel del folkeviser. Likeledes etter Pauss og Lassen: 2 epistler av Holberg,

Maidagen, Rungsteds lyksaligheter, Ved dødens komme Sjømandssang, Jacob von Thybo (Vetlesens utg.), Kjærlighet uten strømper, en del digte av Øhlenschläger, Aladdin, Axel og Valborg (Liebenbergs utg.), Av Njaals saga I—IX.

Av Hofgaards litteraturhistorie til Wessel.

Nygaard: Sproget i Norge.

Stile: Høsten, Vore viktigste rigdomskilder og deres betydning for landets fremtid, Dagspressens betydning og værd, Hvilken betydning har det for et menneske tidlig at være henvist til at hjelpe sig selv, Karl den store, Betydningen av en jernbanesforbindelse mellom Østland og Vestland, Hvorfor søker stormagterne at skaffe sig kolonier? At utvikle hvorfor lediggang er rot til alt ondt, Hvorpaa berodde kirkens magt i middelalderen? Om lensvæsenet, Hvorfor skal vi være forsigtige i vor omtale av vor næste? Guldhornene — romantiken, Almindelig vernepligt, dens værd for folket og den enkelte, Paavis de geografiske og historiske forhold som har bidraget til at skape det engelske folks storhet, Ludvig Holberg.

3 g. Efter Pauss og Lassens læsebok IV² gjennemgaat Wergeland: Drømmesyn, Hardanger (desuten kurorisk gjennemgaaelse av »Den engelske lods« i sin helhet, Utvalg av »Hasselnøtter«; Welhaven: Norges dæmring, Republikanerne, Sisyphos Glaukos, Nehemias, Tantalos, Orpheus, Koll med bilen; Bjørnson: En fallit, Ibsen: De unges forbund, stykker av »Brand«; Kielland: Abe-katten, Visne blade; Shakespeare: Macbeth.

Oldnorsk: av Nygaards utvalg: Lokes straf, Balders død, Egil Skallagrímsson.

Spr.-hist. linje i særtime, hvori gjennengaaat Sokrates forsvarstale med Aars' indledning. Av oldnorsk desuten læst: Haakon den godes død, Kjartan Olavssøn, Hamarsheimt, Asbjørn Selsbane.

Stiler: 1. Middelhavets verdenshistoriske betydning,

2. Hvad kan der siges for og imot luksus? 3. Om avisser, 4. Hvad indtryk faar vi av Welhaven ved læsningen av hans tankedigte? 5. Fabelen i En fallit, 6. Hvorledes har nationalitetstanken gjort sig gjeldende i Europas historie i det 19. aarh.? 7. Kappelyst blandt ungdommen og følgerne derav for dens utvikling, 8. Hvilke egenskaper kan den norske natur antages at ha utviklet hos folket? 9. Idrætssakens betydning, 10. Om betydningen av Bergens-Banen, 11. Er idealer nødvendige? 12. Litt om Bjørnson og hans betydning, 13. Kvindens stilling i samfundet før og nu, 14. Tretiaarskrigers aarsaker og følger.

Tysk.

1 g. Av Voss' Deutsches Lesebuch Ergänzungsband læst Göthes Eltern. I Gundersens »Tysk for gymnasierne« læst og delvis repetert samtlige Erzählungen, hvorhos en del mindre lyriske digte er gjennemgaat, tildels extempore paa skolen.

I Gundersens grammatik repetert utvalgte stykker etter behovet.

Skriftlige gjenfortællinger, efter omstændigheterne hver eller hveranden uke.

2 g. Efter Voss' Lesestücke og Ergänzungshand læst alle stykker, digte og prosa, med stof fra Napoleonstiden og frihetskrigen, alle digte av Schiller og Göthe (undtagen das Lied von der Glocke), Des Sängers Fluch, Heinrich Heine, Lieder av Heine, samt en del extempore etter Gundersen Tysk for gymnasierne.

Skriftlig opgave dels hver, dels hveranden uke.

3 g. P. Voss: Utvalg av tyske forfattere. Efter denne er læst Schillers Wilhelm Tell, 1ste og 2den akt. Resten kurзорisk. Kurзорisk er ogsaa læst: Aus Heines Kindheit, Ein Erlebnis dreier Wiener, Matterhornbesteigung, Knabenjahre in Klostermauern. Derefter repetert det hele artiumspensum efter P. Voss: Deutsche Lesestücke, Deutsches Lesebuch III og utvalg av tyske forfattere. Som

regel en tysk gjensfortælling ukentlig, der ofte er fuldført hjemme.

Engelsk.

1 g. Av Brekke og Westerns Utvalg for gymnasiets første klasse: David Copperfield, Drake's Voyage, Murder of Ritzio, Pickwick's Trial, Monmouth, tils. 75 sider. Extempore: Conway »Called Back til 4de kap. 17 skriftlige arbeider; i stil, resten gjensfortællinger.

2 g. a. Brekke og Western II for realgymn. Charles I, Last Sitting, Impeachment, Landing, William & Mary, Bright's Speech, Industrial Revolution, ialt 57 sider hvorav repetert 20 sider. Av Anderssen og Eitrems utvalg av engelske klassikere: Gulliver's Voyage, 5 s. Kursorisk: Conan Doyle: Uncle Bernac, 62 s.

2 g. b. Brekke og Western II for det sprogl.-hist. gymn. Det obligatoriske pensum (120 s.) læst og 100 s. repetert. Valgfrit pensum: John Knox, Lowlands, Elisabeth, Puritans, Industrial Revolution, ialt 41 s. Kursorisk: Dickens Christmas Carol.

Westerns Engelske Instituoner. Av Andersens History of English Literature s. 1—28 og 117—133, derav 9 sider hørende til pensum. Knudsen og Løkke: Präpositioner og synonymer. 32 skriftlige arbeider dels paa skolen, dels hjemme. Desuden endel stile efter Alnæs og Høsts øvelser og Brekkens stiløvelser.

3 g. a. Brekke & Western II for realg.: Landing, William & Mary, Charles I and Parliament. Anderssens og Eitrems utvalg: Julius Cæsar.

3 g. b. Merchant of Venice fra 4de akt. Brekke & Western II for spr.-hist. gymn.: Highlands, Methodism, British Empire, Origin of National Debt, Duties of a Citizen. Av Anderssens utvalg: Johnson's Dictionary, Johnson's Letter, Morte d'Arthur, Bacon of Truth Addison, Sir Roger de Coverley, digitene av Burns og Shelley, Words-

worth: Expostulation and Reply, Tables Turned, Lucy Grey, Byron: Eve of Battle, Ocean, Isles of Greece, Suliote's Song. Repetition. Kurorisk: Dicken's Tale of Two Cities, omtr. halvparten. Anderssens History of English Literature. Skriftlige opgaver hver uke paa skolen, tildels fuldført hjemme.

Fransk.

- 1 g. Bødtker og Høst lærebok for begyndere: læst ut samtidene med tilhørende gram. Av sammenhængende stykker til Jean Valjean. Alt repetert. Desuten ext. *Les deux timides* og *Les prisonniers*.
- 2 g. Bødtker og Høst: Franske læsestykker for gymn., *Les douze Mois*, *La dernière Classe*, *Le Petit Chose*, *L'Invasion*, ialt 51 sider, hvorav 28 er repetert. Av Knudsens gram. til § 68. Øvelser efter *Dialogues français*.
- 2 g. b. Utenfor realgymnasiets pensum læst av samme utvalg: *La Cure de Misère*, *L'Odeur du Bruis*, *Quatre-vingt-treize*, *De l'Entretien* etc., ialt 58 sider, hvorav endel repetert. Av Knudsens gram. fra § 10 ut boken. Samtaleøvelser i tilknytning til læsestoffet.
- 3 g. A. Bødtker og. S. Høst: Franske læsestykker for gymnasiet. Herav læst: *Le grand Michu*, *Les deux moines*, *L'invasion* og *Notre Siècle*, ialt 35 sider. Derefter repetert dette og resten av artiumspensumet: *Les douze Mois*, *L'Homme juste*, *La dernière Classe*, *Histoire d'un Conscrit*, alt 80 sider. D. F. Knudsens grammatik læst og repetert.

Særtimen: *La Cure de Misère* (16 sider). Derefter repetert som artiumspensum: *Le petit Chose* og *La Cure de Misère*, ialt ca. 55 sider. Kurorisk læst: *L'Odeur du Buis* og *Quatre-vingt-treize*, ca. 20 sider.

Historie.

- 1 g. Læst og stykkevis repetert Ræder: Oldtidens historie

for gymnasiet. En utsigt over den græsk-romerske mytologi og de viktigste heltesagn. Enkelte utførlige skildringer etter oldtidsforsattere (Livius, Plinius). Litt av det gamle Roms topografi.

- 2 g. Schiøth og Langes verdenshistorie, I, læst og repetert i sin helhet, og derefter av Johnsen og Pedersens Nordenshistorie læst fra begyndelsen til side 140.

I sær timerne for 2 g. b. er gjennemgaat Historisk læsning, hefte 1, 2, 3, 4 og 5.

- 3 g. Schiøth og Langes verdenshistorie, II, og Johnsen og Pedersens nordenshistorie læst i sin helhet. Samfunnforholdene i Norge er gjennemgaat i foredrag. Repetert oldtidens historie og de viktigste partier av verdenshistorien og nordenshistorien.

I sær timerne læst Historisk læsning, hefte 6, 7, 10, 11 og 12.

Geografi.

- 1 g. Haffiners lærebok i fysisk geografi, læst i sin helhet.
- 2 g. Arstals økonomiske geografi, læst fra begyndelsen til Island. Alexanders matematiske geografi fra begyndelsen til § 6. Solens daglige bevægelse.
- 3 g. Læst ut den økonomiske og matematiske geografi og repetert det hele artiumspensum.

Naturkundskab.

- 1 g. Læst og repetert Waage: Det daglige livs kemi og omrent alle eksperimenter utført.

Læst og repetert Knudsen og Falks lærebok: Det menneskelige legeme II.

- 2 g. Læst paa enkelte §§ nær og repetert Isaachsens fysik til Lysets brytning med tilhørende forsøk og regneksempler.

Læst og delvis repetert Resvolls botanik med forsøk og demonstrationer.

3 g. a. Fysik: Varmelære og elektricitetslære med talrike eksperimenter. Regneopgaver. Repetition av det hele pensum i fysik. Jevnlig teoretiske opgaver paa skolen. Mellem den skriftlige og mundtlige artium har eleverne selv utført forsøk, som ikke tidligere var dem forevist.

3 g. a & b. Læst Zoologien efter Bonnevies lærebok. Fo-revisningen av præparater ved mikroskop og projekti-onsapparat. Repetert omrent det hele pensum samt en del av botaniken.

Matematik.

1 g. Aritmetik efter Bonnevies lærebok til Arit-metiske rækker, med forbogaaelse av stykket om Tals delelighet, kvadratodutdragningens teori. 2den grads tri-nomets opløsning i faktorer og reduktionen av $Va \pm \sqrt{b}$.

Geometri etter Bonnevies og Sørensens lærebok til Cirkelberegnung.

2 g. a. Geometri: Polygon- og Cirkelberegnung. (Bonnevie og Sørensens lærebok).

Aritmetik: Repetert ligningteorien. 2den grads-trino-mets opløsning i faktorer. Maximums- og Minimums-opgaver. Reduktionen av $Va \pm \sqrt{b}$. (Bonnevie og Bergs lærebok).

Trigonometrien læst efter Guldborgs lærebok og ind-øvet ved opgaver.

Stereometrien læst efter Guldborgs lærebok og ind-øvet ved opgaver.

Analytisk geometri efter Guldborgs lærebok til El-lipsen.

2 g. b. Det gjenstaende av regulære polygoners beregning, cirkelberegnung, enten stereometrien eller trigonometrien, aritmetiske og geometriske rækker. Repetition.

3 g. a. Analytisk geometri efter Guldborgs lærebok fra El-lipsen og ut.

Funktionslæren efter Dr. Elling Holsts lærebok.

I aritmetiken er læst det tidligere oversprungne.

Repetition av det hele pensum.

- 3 g. b. Trigonometrien eller stereometrien ester Guldbergs lærebok. Det gjenstaaende av aritmetiken. Derpaa er det hele pensum repetert. Opgaver.

Tegning.

- 1 g. Efter gymnasiets modelsamling, der er supplert med flere nye gjenstande som kopper, flasker, krukker m. m. Enkelte viderekomne elever har utført arbeider i farve etter utstoppede fugle fra skolens samlinger.
- 2 g. a. Projektionstegning; gjennengaat detteoretiske grundlag, konstruert prismaer og pyramider paa planer, begyndt paa skjærmlysofgaver.
- 3 g. a. Blandede opgaver i projektionstegning.

Gymnastik.

- 1—3 g. Bentzens tabel XVII---XXII.

Ofte lek og fotballspil paa »Odd«s sportsplads. Stavsprang. Skiveskytning paa 100 m. med 4 gr.'s ammunition paa skytterlagets bane. 30 skud pr. elev.

Fortegnelse

over de lærebøker, som benyttes i middelskolen og
gymnasiet 1909—10.

I religion.

- Vogt Bibelhist. (fork. av dr. Bang)
- Luther Katekismus.
- Klaveness Forklaring.
- Landstads Salmebok.
- Brun og Caspari Kirkehistorie.
- Klaveness Bibellære
- G. Jensen Kristenlæren.

I norsk og ordnorsk.

- Pauss og Corneliusen Læsebok I
- Pauss og Lassen Læsebok II—IV.
- Hofgaard Grammatik.
- Hougen Reiskrivningsregler.
- Koht Lesestykke i landsmaale.
- D. F. Knudsens Utvalg av norsk litteratur.
- Hægstad og Skard I og II.
- Broch og Seips lille litteraturhistorie.
- Nygaard Oldnorsk læsebok for begyndere.
- Do. Utvalg av den norske litteratur.
- Do. Sproget i Norge.

I tysk.

- Knudsens og Kristiansens Lærebok for begyndere.
- Løkke Grammatik ved Johanssen.
- Bjørset Læsebok I—III.
- Voss Utvalg av tyske forf.
- Do. Deutsches Lesebuch III (i 1 g.)
- J. Løkke Tyske læsestykker II.
- Gundersen Tysk for gymkasierne.
- Do. Tysk grammatik.

I engelsk.

- Brekke Lærebok for begyndere.
- Do. Ny eng. læsebok.
- Knap engelsk grammatik.
- Brekke og Western Utvalg f. gymn. I.
- Brekke og Western Utvalg f. realg.
- Do. Utvalg f. sprogl. hist linje.
- O. Anderssen Eng. litt. i utvalg.
- Do. og Eitrem Utvalg av eng. klassikere.
- Collin Merchant of Venice.
- O. Anderssen Litteraturhistorie.
- Western Engelske institutioner.

I fransk.

- Bødtker og Høst Fransk læsebok for begyndere.
- Do. Franske læsestykker.
- Knudsen Fransk grammatik.

I historie.

- Ræder Lærebok for midd.
- Do. Oldtidens historie.
- Pedersen og Johnsen Nordens hist.
- Taranger Samfundslære I.
- Schjøth og Lange I og II.

I geografi.

- Horn Lærebok for middelskolen.
- Haffner Fysisk geografi.
- Alexander Matematisk geografi.
- Arstals Økonomisk geografi.

I naturfag.

- Sørensens Zoologi.
- Do. Botanik.
- Thor Sundhetslære.

Henrichsen Fysik.	O. Johannessens Regnebok 3.
Waage Kemi.	Bonnevie Geometri ved Eliassen.
Knudsen og Falk Det menneskelige legeme II.	Do. og Eliassen Aritmetik.
Isaachsen Fysik.	Do. og Berg Aritmetik for gymn.
Resvoll Botanik.	Do. og Sørensen Geometri f. gymn.
Bonnevie Zoologi.	C. Guldberg Trigonometri.
I matematik.	
Nicolaisen Regnebok II.	Do. Stereometri.
	Do. Analyt. geometri.

I matematik.

Nicolaisen Regnebok II.

VII. Avgangseksamener.

A. Middelskoleeksamen.

1908.

40 av IV m.'s 41 elever bestod eksamen, 1 trak sig tilbake for sykdom.

Gutter:

	Hovedkarakter:
Aass, Otto	Tf.
Austbø, Olav	Mtf.
Blom, Fredrik Christopher Liid . .	Tf.
Christensen, Alf	Tf.
Coward, Viggo	Ikke tysk, indskr. matematik.
Ellingsen, Henrik Meidel Emanuel .	Ikke tysk, indskr. matematik.
Engebrethsen, Einar	Tf.
Fjeld, Paulus Ingvald	Ikke tysk.
Gundersen, Gunnar	Tf.
Halvorsen, Halvor	Mtf.
Holta, Thoralf Bjørnson	Tf.
Isaksen, Lars	Ikke tysk.
Johannesen, Bjarne Martinius . . .	Mtf.
Johnsen, Eugen Johan	Tf.

	Hovedkarakter.
Landgraff, Johan	Ikke tysk.
Larsen, Finn	Mtf.
Lie, Erik Næss.	Mtf.
Lillefjære, Olav	Mtf.
Meitzner, Sigurd	Mtf.
Pettersen, Rolf Arnold Osvald . . .	Tf.
Solheim, Peder Magnus	Mtf.
Sørsonden, Asbjørn Johannes	Ikke tysk, indskr. matematik.
Ytterbø, Nils Nilsen	Tf.
Ødegaarden Simon Arnoldsen	Tf.
Øijan, Theodor August	Mtf.

P i k e r :

Andersen, Elisabeth	Tf.
Bjørnson, Hanna Tora Bergitte . . .	Mtf.
Christensen, Anna Wilhelmine . . .	Ikke tysk.
Grini, Hjørdis	Mtf.
Haave, Andrea Rasmussen	Ikke tysk.
Hansen, Hjørdis	Mtf.
Holta, Vigdis	Tf.
Landgraff, Solveig	Indskr. mat.
Norseth, Aagot	Mtf.
Olafsen, Helga	Ikke tysk, ind- skr. mat.
Qvisling, Esther	Stf.
Rasmussen, Johanna	Mtf.
Schibbye, Wilhelmine	Mtf.
Smeby, Signe	Mtf.

Desuten var anmeldt til tillægsprøve 1, der bestod eksamen.

1909.

Av IV m.'s 44 elever bestod 36 eksamen, i trak sig tilbake.

Gutter:

Hovedkarakter.

Carlsen, Charles Arthur Bang	Tf.
Carlsen, Peder	Tf.
Christensen, Frithjof Holmgaard	Tf.
Dahl, Gunnar	Tf.
Eriksen, Halvdan Engelbrekt	Ngtf.
Gundersen, Arne Nikolai	Tf.
Halvorsen, Dagfin	Tf.
Høyen, Christian Hulbert Hjelm	Tf.
Knudsen, Jakob Andreas	Mtf.
Larsen, Harald	Tf.
Olsen, Erling Cornelius	Tf.
Opsund, Enok	Mtf.
Ording, Hans Holm	Mtf.
Rognlien, Leif Randers	Tf.
Sem, Einar	Mtf.
Skou, Andreas Haraldsen	Mtf.
Valen, Neri Halvorsen	Mtf.

Pikere:

Amble, Randi	Ikke tysk.
Berg, Alfild	Tf.
Bjørnson, Birgit	Ikke tysk.
Blom, Magdalene Faye	Tf.
Christophersen, Hjørdis	Tf.
Eberhardt, Eugenie	Ikke engelsk.
Grini, Gudrun	Mtf.
Hansen, Esther	Tf.
Holte, Liv Bergliot	Tf.
Isaksen, Anni Karine	Mtf.
Jervell, Ragnhild	Tf.
Johannesen, Hjørdis	Tf.

	Hovedkarakter.
Lund, Dagmar Johanne Kristine Marie	Ikke engelsk.
Stavrum, Olga Luise	Ikke tysk.
Svalestuen, Birgit Østensdatter . . .	Ikke tysk, indskr. matematik.
Thorbjørnsen, Susana	Indskr. mat.
Ulrichsen, Berna	Ikke engelsk.
Wattenberg, Laura	Mtf.

Desuten var anmeldt til tillægsprøve i, som bestod eksamen.

1910.

Av IV m.'s 40 elever bestod 34 eksamen.

Gutter:	Hovedkarakter.
Andresen, Asbjørn	Tf.
Andvig, Hans	Mtf.
Christensen, Rolf	Ikke tysk.
Christophersen, Torolf	Ngtf.
Engebretsen, Jakob	Indskr. mat.
Engebretsen, Olaf	Mtf.
Haakonsen, Rolf	Tf.
Hauger, Arne	Mtf.
Hoel, Asbjørn	Tf.
Holta, Johan	Ngtf.
Offenberg, Leo Thomas Arnemann .	Tf.
Olafsen, Olaf Otto	Mtf.
Olaussen, Olaf	Stf.
Olsen, Olaf	Mtf.
Rasmussen, Christian L.	Ikke tysk.
Schibbye, Gustav	Mtf.
Thygesen, Tengell	Mtf.
Tobiassen, Dagfin	Ikke tysk.

P i k e r :	Hovedkarakter.
Aas, Ellen	Mtf.
Ballestad, Borghild	Tf.
Christensen, Sigrid	Indskr. mat.
Eberhardt, Selma Margrethe. . . .	Tf.
Eliassen, Ebba	Mtf.
Engebretsen, Inga K.	Tf.
Eriksen, Emma Sofie	Ngtf.
Frostrup, Dorothea	Tf.
Gundersen, Aagot Johanne	Indskr. mat.
Jakobsen, Ingeborg	Stf.
Jakobsen, Magda	Tf.
Johnsen, Hanna Theodora. . . .	Mtf.
Kopsland, Aasta	Tf.
Langoe, Ruth	Tf.
Reinskou, Liv Solveig.	Tf.
Olsen, Øyfrid	Mtf.

B. Artium.

1908.

Av 3die gymn. kl's 19 elever tilhørte 9 reallinjen, 10 den spr.-hist. 2 clever paa reallinjen og 1 paa den spr.-hist. bestod ikke eksamen.

1909.

Av 3die gymn. kl's 16 elever tilhørte 9 reallinjen, 6 den spr.-hist. og 1 den spr.-hist. med latin. Samtlige bestod eksamen.

1910.

Av 3die gymn. kl's 14 elever tilhørte 4 reallinjen, 9 den spr.-hist. Samtlige bestod eksamen.

i privatist bebstod den skriftlige prøve. 1 elev underkastet sig prøve i 1ste g. kl.'s pensum i tegning, kemi og fysiologi, 2den kl.'s i i fransk.

De enkelte karakterer og hovedkarakterer sees av vedføide tabeller.

Artium 1908.

a. Reallinjen.

	Norsk skr.	Tysk skr.	Matem. skr.	Fysik skr.	Norsk.	Tysk.	Engelsk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Naturfag.	Matematik.	Gymn.	Hovedkarakt.
Berg, Erik Frøstrup	Ng.tf	Ng.tf	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Ng.tf	Tf.	Tf.	M.tf	Tf.	M.tf	Tf.
Fæhn, A. Halvorsen	Ng.tf	Ng.tf	Tf.	Tf.	M.tf	M.tf	M.tf	Tf.	M.tf	M.tf	M.tf	Tf.	M.tf	Tf.
Gurholt, O. Smith	Ng.tf	Ng.tf	Tf.	Ng.tf	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf	M.tf	Tf.	Tf.	M.tf	Tf.
Haraldsen, Bredo	Ng.tf	Tf.	Tf.	Ng.tf	Tf.	Tf.	M.tf	Ng.tf	Tf.	Tf.	M.tf	M.If	M.If	Tf.
Münster, H. Ernstine	Tf.	Ng.tf	M.tf	Ng.tf	Tf.	Tf.	M.tf	Tf.	Ng.tf	M.tf	Tf.	M.tf	Tf.	Tf.
Skræi, Otto	Ng.tf	Ng.tf	Ng.tf	Ng.tf	Tf.	M.tf	M.tf	Tf.	Ng.tf	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf	Tf.
Storaker, Sverre	Tf.	Tf.	Ng.tf	Ng.tf	M.tf	Tf.	M.tf	Tf.	M.tf	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf	Tf.

Artium 1908.

b. Sprog l.-hist. linje.

	Norsk skr.	Tysk skr.	Matem. skr.	Engelsk skr.	Norsk	Tysk	Engelsk	Fransk	Historie	Geografi	Naturfag	Matematik	Gymn.	Hovedkarakt.
Engebrethsen, A. B.	Tf.	Ng.tf	Ng.tf	Tf.	Tf.	M.tf	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.
Jahnsen, Sigfrida	Tf.	Ng.tf	Ng.tf	Ng.tf	Tf.	Tf.	M.tf	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.
Jeremiassen, Johan	Ng.tf	Ng.tf	Tf.	Ng.tf	Tf.	Tf.	M.tf	M.tf	M.tf	Tf.	Tf.	Tf.	fritat	Tf.
Halvorsen, Harald	Ng.tf	Tf.	Ng.tf	Ng.tf	M.tf	Tf.	M.tf	Tf.	M.tf	Tf.	M.tf	Tf.	fritat	Tf.
Lunde, Alfred	M.tf	M.tf	Tf.	Tf.	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	Tf.	M.tf	M.tf
Løvenskiold, H. L.	Ng.tf	Ng.tf	Tf.	Tf.	M.tf	Tf.	M.tf	M.tf	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf	Tf.
Rollefsen, Karen T.	Tf.	Ng.tf	Tf.	Ng.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	Tf.	M.tf	Tf.	Tf.	Tf.
Zachariassen, K. M.	Tf.	Ng.tf	M.tf	Tf.	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	Tf.	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf
Østbye, Borghild.	Tf.	Tf.	S.tf	Tf.	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf

Artium 1909.

a. Reallinjen.

Artium 1909.

b. Sprøgl.-hist. linje.

	Norsk skr.	Tysk skr.	Matem. skr.	Engelsk skr.	Norsk	Tysk	Engelsk	Franskskr.	Historie	Geografi	Naturfag	Matematik	Lyman.	Hovedlærarst.
Jørgensen, Maria .	Tf.	Ng.tf	Ng.tf	Ng.tf	M.tf	M.tf	M.tf	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf	Tf.	Tf.	Tf.
Paulsen, Edle .	Ng.tf	Tf.	M.tf	Ng.tf	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf	M.tf	Tf.
Reinskou, Finn W.	M.tf	Tf.	M.tf	Tf.	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf
Rognlien, Bj.Randers	M.tf	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	Tf.	M.tf
Tufte, Birger Lyng.	Tf.	Ng.tf	Mdl.	Ng.tf	Tf.	Tf.	Ng.tf	Tf.	Tf.	Tf.	Ng.tf	Tf.	Tf.	Ngtf
Ullmann, Signe. .	Tf.	Tf.	Ng.tf	Tf.	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	M.tf	Tf.	M.tf	M.tf
Frøstrup, Anna Sophie Klöcker. .	Ng.tf	Ng.tu	Tf.	Ng.tf Latinsk Overs. mundtl.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf	M.tf	M.tf	Tf.

Artium 1910.

a. Reallinen.

Artium 1910.

b. S p r o g l . - h i s t . l i n j e .

VIII. Bibliotekets og samlingernes tilvekst 1907—10.

Biblioteket.

I treaarsperioden er biblioteket som sædvanlig øket ved indkjøp og gaver, hvorhos endel bøker er indbundne.

Da hovedkatalog over biblioteket er under trykning, har man av økonomiske grunde troet at kunne bortse fra at opføre tilveksten i treaarsperioden her.

Samlingerne.

A. Den fysiske samling.

- Apparat til at vise avvigelse fra Archimedes' lov. Gj. 726.
- Tumler. Gj. 563.
- To trærender til faldsforsøk.
- En metronom.
- Et maaleglas.
- Et vindespil.
- En decimalvegt.
- App. til at vise Desormes forsøk.
- App. til at vise longitudinale svingninger.
- Fluorescerende uranglasterning.
- Akromatisk prisme.
- Turmalintang.
- 4 snit av krystaller til turmalintangen.
- Et primus kokeapparat.
- App. til at vise faste legemers utvidelse ved opvarmning.
- Maksimum og minimumstermometer
- Demonstrationstermometer Kryofor.
- Astatisk naalepar.

Kulkornmikrofon med hulpulver og maal — Wingers.

Kulstangmikrofon.

Polpapir.

Telegraf uten traad (mottager- og avsender app.).

Barium — platincyanyrskjerm.

Liten elektrisk glødelampe med stativ.

App. til at vise potentialfaldet i en leder.

Isolert messingstang med rivetøi og alluminiumnaal.

Kolbes elektrometer med tilbehør.

B. Den zoologiske samling.

Utstoppet vandrotte (jordrotte). *Hypudaeus amphibius*.

Situspræparat av marsvin (*Cavia cobaya*).

Kranium av *Erinaceus europaeus* (pindsvin).

- - *Talpa europaea* (muldvarp).
- - *Sciurus vulgaris* (ekorn).
- - *Mus decumanus* (vandringsrotte).
- - *Cricetus frumentarius* (hamster).
- - *Sutra vulgaris* (alm. fiskeeter).
- - *Mustela putorius* (ilder).

Utstoppet lemæn fra Skien (*Lemmus lemmus*) (*Myodes*).

Utviklingstrin og traad, cocon etc. av silkespinderen (*Bombyx mori* L.)

Abraxas grossulariata (L.) (Stikkelsbærmaaler).

Sommerfugle med larver og puper paa næringsplanter.

Hestugle, *Hæmopis sanguisuga*, Bergen (syn. *Aulastomum gulo* M. Td.).

Glacialfossiler.

Buccinum undatum L.

Patella Vulgata L.

Hinnites pusio.

Astarte elliptica. Brown (*A compressa* Hanby etc.)

Mya truncata L.

Mytilus edulis.

Modiola modiolus L.

IX. Skolepenger, fripladser og stipendier.

Skolepengene er i middelskolen kr. 100, i gymnasiet kr. 160 for aaret. For søskende er der moderation, idet der for nr. 2 fragaar en fjerdedel, for nr. 3 en halvdel, og nr. 4 og følgende gaar frit. Skolepengene erlægges forskudvis med $\frac{1}{10}$ i hver av maanederne septbr. til juni. Naar 2 maaneder er gaat, uten at skolepengene for en elev er betalt, skal der negtes ham adgang til skolen.

Fripladser utdeles med et beløp som svarer til $16\frac{2}{3}\%$ av skolepengenes størrelse, idet Skiens kommune tilskyter $6\frac{2}{3}\%$. Desuten bevilger Skiens sparebank kr. 400.00 og Skiens brændevinshandel kr. 100.00 aarlig til lettelse i skolepengene for nyindmeldte elever, hvem der ikke kan tildeles noget av de ordinære fripladser. Gjerpens sparebank bevilger likeledes et beløp (i de sidste aar kr. 200.00) til fordel for elever fra Gjerpens.

Av Carl-Johans-legatets renter, ca. kr. 350.00 aarlig, utdeles aar om andet 4 hele og 1 halv portion.

Efter skolelovens § 61 skal elever kun under følgende betingelser kunne faa eller beholde fripladser eller stipendier:

1. at de ved flid, fremgang og god opførsel gjør sig fortjent til saadan understøttelse,
2. at deres trang godtgjøres ved paalitelige vidnesbyrd.

X. Almindelige bemerkninger.

Naar der i en familie, som har skolesøkende barn, utbryter en *smitsom sykdom*, maa skolen straks underrettes derom. Er sykdommen skarlagensfeber, disterit eller anden farligere smitsom sykdom, maa alle elever fra sadanne hjem

holdes borte fra skolen, medmindre der skaffes lægeattest for, at der ikke er nogen fare for smitte. Naar en elev, i hvis hjem der har været saadan sykdom, vender tilbake til skolen, kræves lægeattest for, at dette kan ske uten fare.

Sundhetstilstanden

har i det hele været god, av epidemiske sykdomme har der ikke været mange tilfælde.

Foresattes opmerksomhet henledes paa følgende:

Raad til hjemmene,

som anbefales av mange læger:

1. La barna gaa tidlig tilsengs. Deres arbeide begynder tidlig, og de trænger mindst 9 til 10 timers søvn.
2. Sørg for at de spiser godt om morgenen, og at de faar solid niste med sig paa skolen. Deres hovedarbeide skal gjøres før middagen.
3. La dem efter middagen opholde sig i fri luft, og tillat dem ikke at læse sine lekser før $1\frac{1}{2}$ time efter maaltidet.
4. La dem spise til aftens mindst én time før de gaar tilsengs.
5. Gi dem en bestemt arbeidsstid, og paase at denne benyttes ordentlig.
6. Sørg for at læsningen foregaar under god belysning, og i ordentlig utluftet værelse.
7. Tillat ikke tobaksrökning i hjemmet. Utenfor hjemmet er det forbudt at røke.
8. Hold barna til lek og formustring idræt utenfor skoletiden.

XI. Utdrag av skolens regnskap.

For budgetterminen 1/1 1907 - 31/3 1908.

Indtægt:

1. Beholdning	kr. 6,680.61
2. Skolepenger, ikke medregnet moderation for søskende og fripladser	» 21,256.50
3. Kommunens tilskud til fripladse over 10 %	1,444.20
4. Renter	» 375.84
5. Andre indtægter	» 4,400.00
6. Statstilskud	26,500.00
	kr. 60,657.15

Utgift:

1. Lønninger	kr. 52,396.55
2. Legatets stipendier	» 372.00
3. Trykning, avertissementer og skrivesaker	» 445.65
4. Blandede og tilfældige utgifter	» 52.21
5. Beholdning	» 7,390.74
	kr. 60,657.15

Fripladser utgjør . . . kr. 3,936.50

For budgetterminen 1/4 1908—^{30/6} 1909.

Indtægt:

1. Beholdning	kr. 7,390.74
2. Skolepenger, ikke medregnet moderation for søskende og fripladser	» 26,567.70
3. Kommunens tilskud til fripladse over 10 %	» 1,998.26
4. Renter	» 611.73
5. Andre indtægter	» 2,750.00
6. Statstilskud	» 33,000.00
	kr. 72,318.43

Utgift:

1. Lønninger	kr. 64,791.91
2. Legatets stipendier	» 428.00
3. Trykning, avertissementer og skrivesaker	» 473.97
4. Blandede og tilfældige utgifter	» 322.79
5. Beholdning	» 6,301.76
	kr. 72,318.43

Søskendmoderation utgjør . . kr. 2,359.80

Fripladser 5,157.25

For budgetterminen 1/7 1909—^{30/6} 1910.

Indtægt:

1. Beholdning	kr. 6,301.76
2. Skolepenger, ikke medregnet moderation for søskende og fripladser	» 20,012.12
3. Kommunens tilskud til fripladse over 10 %	» 1,541.93
4. Renter	» 474.63
5. Andre indtægter	» 10.00
6. Statstilskud	» 37,395.00
	kr. 65,735.44

Utgift:

1. Lønninger	kr. 56,334.07
2. Legatets stipendier	» 350.00
3. Trykning, avertissementer og skrivesaker	» 339.73
4. Blandede og tilfældige utgifter	» 359.24
5. Beholdning.	» 8,352.40
	kr. 65,735.44

Soskendemoderation utgjor . kr. 1,579.37

Fripladser » 3,936.82